Lietas arhīva Nr. C-1456-22/3
ECLI:LV:VRT:2022:0426.C71145622.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valkā 2022. gada 26. aprīlī

Vidzemes rajona tiesas tiesnese Sandra Dreija rakstveida procesā izskatīja SIA "VB" pieteikumu par tiesiskās aizsardzības procesa pasākuma plāna apstiprināšanu un tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu SIA "VB" tiesiskās aizsardzības procesa lietā.

Aprakstošā daļa

2022. gada 27. janvārī SIA "VB" iesniedza tiesā pieteikumu par tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanu.

Ar Vidzemes rajona tiesas 2022. gada 28. janvāra lēmumu ierosināts SIA "VB" tiesiskās aizsardzības process un noteikts termiņš līdz 2022. gada 28. martam tiesiskās aizsardzības procesa pasākuma plāna izstrādei un saskaņošanai ar kreditoriem, iesniedzot to tiesā apstiprināšanai ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc noteiktā saskaņošanas termiņa beigām.

2022. gada 29. martā parādnieks iesniedza pieteikumu par tiesiskās aizsardzības procesa pasākuma plāna apstiprināšanu un tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu un lūdza apstiprināt tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu un pieņemt nolēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu.

Ar Vidzemes rajona tiesas 2022. gada 1. aprīļa lēmumu pieteikums pieņemts izsaktīšanai rakstveida procesā un par uzraugošu personu SIA "VB" tiesiskās aizsardzības procesa lietā iecelts Gatis Upenieks. Uzraugošai personai noteikts termiņs līdz 2022. gada 15. aprīlim (ieskaitot) iesniegt tiesā atzinumu par tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu.

Pieteikumā par tiesiskās aizsardzības procesa pasākuma plāna apstiprināšan norādīts, ka ir izstrādāts un saskaņots tiesiskās aizsardzības procesa pasākuma plāns, ko apstiprinājuši 52,07 procenti no kopējās kreditoru galveno prasījumu summas.

Apstiprina, ka nav saņemti kreditora iebildumi par plānu, kā arī ieteikumi par citu uzraugošās personas kandidātu.

Norāda, ja tiktu pasludināts parādnieka maksātnespējas process, nenodrošinātajiem kreditoriem būtu jāpiesaka savi kreditora prasījumi; saimnieciskā darbība tiktu apturēta un nebūtu iespējams noslēgt jaunus līgumus, līdz ar ko prasījumus varētu segt tikai no parādnieka esošajiem aktīviem, kurus realizētu par ātras realizācijas cenu, kas ir aptuveni 30% zemāka kā tirgus cena. Maksātnespējas procesa ietvaros no parādnieka līdzekļiem arī tiktu segtas maksātnespējas procesa izmaksas, ko citādi būtu iespējams novirzīt kreditoru prasījumu segšanai. Savukārt tiesiskās aizsardzības pasākumu plāna īstenošaans rezultātā saņemtie ieņēmumi termiņos un kārtībā ļaus turpināt saimniecisko darbību un norēķināties ar kreditoriem, jo paredzēts 100% apmērā segt visus kreditoru prasījumus. Līdz ar to pasludinot parādnieka tiesiskās aizsardzības procesu, nodrošināto un nenodrošināto kreditoru ieguvums vienmozīmīgi būtu lielāks, nekā maksātnespējas pasludināšanas gadījumā.

2022.gada 19. aprīlī saņemts uzraugošās personas Gata Upenieka atzinums, ka parādnieka tiesiskās aizsardzības pasākuma plāns kopumā neatbilst Maksātnespējas likuma prasībām.

Parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa ietvaros tiks piemērotas vairākas, bet katras kreditoru grupas ietvaros atšķirīgas tiesiskās aizsardzības procesa metodes, kuras visas atbilst Maksātnespējas likuma 38. panta noteikumiem un kuru atšķirīgu piemērošanu katras kreditoru grupas ietvaros Maksātnespējas likums neaizliedz.

Saskaņā ar parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā norādīto parādnieka maksājumu saistību (kreditoru galveno un blakus prasījumu) izpildes atlikšana un parādnieka maksājumu saistību (kreditoru blakus prasījumu) samazināšana tiks piemērota, ievērojot proporcionalitātes principu.

Secināts, ka parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa ietvaros, paredzot tiesiskās aizsardzības procesa metožu piemērošanu, ir ievēroti Maksātnespējas likuma 38. panta noteikumi, kas paredz tikai proporcionālu pamatparāda, līgumsoda vai procentu dzēšanu vai samazināšanu kreditoru grupas ietvaros un katram kreditoru prasījuma veidam (pamatparādam, līgumsodam vai procentiem).

Secināts, ka, paredzot tiesiskās aizsardzības procesa metožu piemērošanu Valsts ieņēmumu dienesta kā nodokļu administrācijas prasījumiem, nodokļu pamatparāda samaksu sadalot termiņos un termiņu pagarinot uz laiku, ilgāku par sešiem mēnešiem, nav ievēroti Maksātnespējas likuma 38. panta noteikumi, jo Valsts ieņēmumu dienests nav devis piekrišanu minēto tiesiskās aizsardzības procesa metožu piemērošanai.

Secināts, ka parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa ietvaros netiks piemērots ieskaits un tiesiskās aizsardzības procesa metodes netiks attiecinātas uz darbinieku darba samaksas prasījumiem, tiesiskās aizsardzības procesa izdevumiem, kā arī administratīvo pārkāpumu procesā un Krimināllikumā paredzētiem sodiem, līdz ar to, tikai daļēji ir ievēroti Maksātnespējas likuma 38. pantā noteiktie ierobežojumi, kas aizliedz tiesiskās aizsardzības procesa metožu piemērošanu attiecībā uz noteiktiem prasījumu un izdevumu veidiem vai paredz atbilstoša saskaņojuma nepieciešamību.

Savukārt rezultāts, kādu parādnieks plāno sasniegt, īstenojot tiesiskās aizsardzības procesu un piemērojot tiesiskās aizsardzības procesa metodes, t.i., nodrošināt parādnieka saimnieciskās darbības turpināšanu un atjaunot spēju nokārtot savas saistības, pakāpeniski 24 mēnešu laikā pilnībā sedzot visus kreditoru galvenos prasījumus un daļēji arī blakus prasījumus, atbilst Maksātnespējas likuma 3. pantā nostiprinātajam tiesiskās aizsardzības procesa mērķim, un tādēļ ir pamats uzskatīt, ka Maksātnespējas likuma 38. pantā noteiktais aizliegums tiesiskās aizsardzības procesa ietvaros piemērot tādas metodes, kas ierobežo kreditoru tiesības vairāk, nekā tas nepieciešams tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna sekmīgai īstenošanai un tiesiskās aizsardzības procesa mērķa sasniegšanai, nav pārkāpts.

Uzskata, ka parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns neatbilst Maksātnespējas likuma 38. panta prasībām.

Uzraugošā persona norāda, ka parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns atbilst Maksātnespējas likuma 40. panta prasībām. Atbilstoši Maksātnespējas likuma 40. panta trešajā daļā noteiktajam nodrošināts, ka kreditoru ieguvums, īstenojot tiesiskās aizsardzības procesu, ir vismaz tikpat liels kā gadījumā, ja parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna apstiprināšanas brīdī tiktu pasludināts parādnieka maksātnespējas process.

Nevienai personai nav paredzētas nekādas priekšrocības Maksātnespējas likuma 40.panta piektās daļas izpratnē; plāns neparedz būtiski nelabvēlīgākus noteikumus attiecībā uz atsevišķiem kreditoriem, salīdzinot ar pārējiem kreditoriem, Maksātnespējas likuma 40. panta septītās daļas izpratnē.

Norāda, ka plāns neatbilst arī Maksātnespējas likuma 42. panta prasībām, jo neviens no parādnieka diviem nodrošinātiem kreditoriem AS "PrivatBank" un Valsts ieņēmumu dienests nav devis piekrišanu parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna īstenošanai.

Saskaņā ar tiesiskās aizsardzības procesa pasākumā norādīto parādniekam ir 49 nenodrošinātie kreditori, no kuriem tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu ir saskaņojuši kreditori, kuru galvenie prasījumi veido 73,64% no kopējās nenodrošināto kreditoru galveno prasījumu summas.

Parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns nav uzskatāms par saskaņotu atbilstoši Maksātnespējas likuma 42. panta trešajai daļai.

Vērtējot parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu kopumā, t.i., tajā norādīto kreditoru struktūru, to prasījumu apmēru, paredzētās tiesiskās aizsardzības procesa metodes, plānotos saimnieciskās darbības veidus, plānotos ieņēmumus un izdevumus, to prognozes pamatojumu un pieņēmumus, kā arī balstoties uz šajā atzinumā minētajiem secinājumiem, ir pietiekams pamats uzskatīt, ka realizējot parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu tiks sasniegts Maksātnespējas likuma 3.panta pirmajā daļā noteiktais tiesiskās aizsardzības procesa mērķis, t.i., tiks pilnībā atjaunota parādnieka spēja nokārtot savas saistības un turpināt saimniecisko darbību.

Uzskata, ka parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns sasniegs Maksātnespējas likumā noteikto tiesiskās aizsardzības procesa mērķi.

Izvērtējusi parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, kā arī tam pievienotos dokumentus, uzraugošā persona nav konstatējusi tādus parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā norādītus kreditoru prasījumus, kas būtu pirmsšķietami nepamatoti. Arī pats parādnieks un kreditori nav lūguši sniegt viedokli par citu kreditoru prasījumu pamatotību.

Uzraugošā persona pirms atzinuma sagatavošanas sazinājusies ar parādnieka pārstāvi un Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvi un viņam kļuvis zināms, ka Valsts ieņēmumu dienests ir pieprasījis parādniekam papildus informāciju, kas nepieciešama, lai pieņemtu lēmumu par parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna saskaņošanu/nesaskaņošanu.

2022. gada 25. aprīlī saņemts parādnieka valdes locekļa /pers. C/ pieteikums, kurā lūgts atlikt lēmuma pieņemšanu līdz 2022. gada 22. maijam, dodot iespēju novērst tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā norādītās nepilnības un saņemt atzinumu no Valsts ieņēmumu dienesta.

Motīvu daļa

Iepazinusies ar pieteikumu par parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna apstiprināšanu, tam pievienotajiem pierādījumiem, uzraugošās personas atzinumu, parādnieka pieteikumu par lēmuma pieņemšanas atlikšanu, novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzina, ka parādnieka pieteikumi ir noraidāmi un tiesiskās aizsardzības process ir izbeidzams.

Maksātnespējas likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka tiesiskās aizsardzības process ir tiesiska rakstura pasākumu kopums, kura mērķis ir atjaunot parādnieka spēju nokārtot savas saistības, ja parādnieks nonācis finansiālās grūtībās vai uzskata, ka tajās nonāks.

Tiesiskās aizsardzības procesam ir divi mērķi - veicināt maksātnespējas subjekta maksātspējas atjaunošanu un aizsargāt kreditoru kopuma intereses. Parādnieka un kreditora interešu līdzsvarošanai likumdevējs tiesiskās aizsardzības procesā paredzējis parādniekam tiesības izmantot noteiktās tiesiskās aizsardzības metodes (vienu vai vairākas), savukārt kreditoriem ir tiesības piekrist vai nepiekrist attiecīgo metožu piemērošanai (*G.Bērziņš. Tiesiskās aizsardzības procesa mērķi. "Jurista vārds", 2008.gada 28.oktobris, Nr.41(546)*).

Civilprocesa likuma 341.^{6} panta trešā daļas 1. un 2. punktā noteikts, ka tiesa apmierina pieteikumu un taisa spriedumu par tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanu, ja, pamatojoties uz uzraugošās personas atzinumu un citiem pierādījumiem, [..], konstatē, ka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns: 1) atbilst Maksātnespējas likuma prasībām; 2) atbalstīts Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā un termiņā.

Maksātnespējas likuma 40. panta otrā daļa noteic, ka tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna izstrādes un saskaņošanas termiņš ir divi mēneši no dienas, kad tiesa ierosinājusi tiesiskās aizsardzības procesa lietu. (..) Ja parādniekam tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna īstenošanai nepieciešams saņemt nodokļu administrācijas piekrišanu, tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns ar nodokļu administrāciju saskaņojams nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Tiesa secina, ka parādnieks tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu (07.03.2022. redakcija) tiesā iesniedza, ievērojot tiesas Maksātnespējas likuma 40. pantā un tiesas 2022. gada 28. janvāra lēmumā noteikto termiņu.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 42. panta pirmo daļu parādnieks nodod visiem kreditoriem tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, uzaicinot viņus dot piekrišanu šim plānam un norādot tā saskaņošanas termiņu.

Pieteikumam pievienots parādnieka 23.03.2022. paziņojums, ka visiem kreditoriem tiek nosūtīts tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns un piecu dienu laikā jāsniedz rakstveida piekrišana parādnieka tiesiskās aizsardzības pasākumu plāna īstenošanai.

Pēc pievienotā paziņojuma nav iespējams identificēt, vai parādnieks pret visiem kreditoriem izpildīja Maksātnespējas likuma 42. panta pirmās daļas prasības.

Tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā norādīts, ka parādniekam ir divi nodrošinātie kreditori: AS "Privatbank" un Valsts ieņēmumu dienests.

Pieteikumam nav pievienoti pierādījumi, ka kāds no nodrošinātajiem kreditoriem, ja tiem ir nosūtīts 23.03.2022. paziņojums, būtu devuši piekrišanu parādnieka tiesiskās aizsardzības pasākumu plāna īstenošanai.

To, ka šāda piekrišana nav saņemta apstiprina arī uzraugošās personas atzinums, kurā vienlaikus arī apstiprināts, ka tādējādi parādnieka tiesiskās aizsardzības pasākumu plāns neatbilst Maksātnespējas likuma 38. panta piektajai daļai, kas noteic parādniekam ierobežojumus tiesiskās aizsardzības procesa metožu piemērošanā nodokļu prasījumiem bez nodokļu administrācijas Valsts ieņēmumu dienesta piekrišanas.

Tādējādi tiesa secina, ka parādnieka iesniegtais tiesiskās aizsardzības pasākumu plāns neatbilst Maksātnespējas likuma 38. panta prasībām, ko apstiprina uzraugošās personas atzinumā norādītie apstākļi.

Tiesiskās aizsardzības pasākumu plāna saskaņošanas kārība paredzēta Maksātnespējas likuma 42. pantā, kura trešās daļās 1. punktā noteikts, ka tas ir saskaņots, ja to atbalsta: 1) nodrošināto kreditoru grupā – tie nodrošinātie kreditori, kuru galvenie prasījumi kopumā veido divas trešdaļas no kopējās nodrošināto kreditoru galveno prasījumu summas, ar parakstu apliecinot savu piekrišanu.

Lietā noskaidrots, ka neviens no nodrošinātajiem kreditoriem piekrišanu ar parakstu nav apliecinājis, līdz ar to secināms, ka nodrošināto kreditoru grupā tiesiskās aizsardzības pasākumu plāns nav saskaņots.

Atbilstoši uzraugošās personas atzinumā norādītajam, nenodrošināto kreditoru grupā no 49 nenodrošinātajiem kreditoriem, plāna saskaņošanu ar parakstu apliecinājuši 73,64% no kopējā nenodrošināto galveno prasījumu summas. Tas atbilst Maksātnespējas likuma 42. panta trešās daļas 2. punktā noteiktajam, ka tiesiskās aizsardzības pasākumu plāns ir saskaņots, ja to atbalsta nenodrošināto kreditoru grupā – tie nenodrošinātie kreditori, kuru galvenie prasījumi kopumā veido vairāk nekā pusi no kopējās nenodrošināto kreditoru galveno prasījumu summas, ar parakstu apliecinot savu

piekrišanu.

Tiesa secina, ka pats parādnieks vispār nav vadījies no Maksātnespējas likuma 42. panta trešās daļas 1. un 2. punkta prasībām, jo pieteikumā norāda, ka tiesiskās aizsardzības pasākumu plāns ir saskaņots ar 52,07% no kopējās kreditoru galveno prasījumu summas. Tas liecina par parādnieka ļoti paviršu attieksmi.

Civilprocesa likuma 341.[10] panta otrā daļa noteic, ka tiesa pēc savas iniciatīvas pieņem lēmumu par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu šā likuma 341.[8] panta ceturtajā daļā un Maksātnespējas likuma 51. panta pirmajā daļā noteiktajā gadījumā.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 51. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu tiesa izbeidz tiesiskās aizsardzības procesu, ja: 1) tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu šajā likumā noteiktajā kārtībā un termiņā nav atbalstījis šā likuma 42. panta trešajā daļā noteiktais kreditoru vairākums; 2) tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns neatbilst šā likuma prasībām.

Tiesa atzīst, ka izpildījušies abi priekšnoteikumi parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanai, tāpēc parādnieka pieteikums noraidāms un tiesiskās aizsardzības process izbeidzams.

Parādnieks 25.04.2022. iesniegtajā pieteikumā par tiesas lēmuma pieņemšanas atlikšanu arī ir atzinis, ka pastāv uzraugošās personas atzinumā norādītie trūkumi un tiesiskās aizsardzības pasākumu plāns neatbilst Maksātnespējas likuma 38. un 42. panta prasībām.

Tiesa uzskata, ka noraidāms parādnieka lūgums par lietas izskatīšanas atlikšanu līdz 2022. gada 22. maijam, kad parādnieks pieļauj, ka būs saņēmis kreditora Valsts ieņēmumu dienesta atbalstu tiesiskās aizsardzības pasākumu plānam, jo to nepieļauj Maksātnespējas likuma regulējums.

Maksātnespējas likuma 40. panta pirmajā un otrajā daļā noteikti prekluzīvi termiņi tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna izstrādāšanai un iesniegšanai tiesā; šā likuma 42. panta trešās daļas neievērošanas sekas noteiktas šā likuma 51. panta pirmās daļas 1. punktā. Proti, tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns jāiesniedz tiesā likumā noteiktā termiņā un noteiktā saskaņošanas kārtība paredz, ka sava piekrišana nodrošinātajiem un nenodrošinātajiem kreditoriem jāizsaka pirms noteiktā termiņa beigām. Tiesiskais regulējums neparedz, ka pēc tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna iesniegšanas parādnieks var turpināt tā saskaņošanas procedūru. Atbilstoši Maksātnespējas likuma 42. panta pirmajai daļai parādnieks nodod visiem kreditoriem tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, uzaicinot viņus dot piekrišanu šim plānam un norādot tā saskaņošanas termiņu. To apstiprina arī Maksātnespēkas likuma 44. panta 1. punktā noteiktais tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas priekšnoteikums - attiecībā uz parādnieku tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, ja tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāns ir saskaņots šajā likumā noteiktajā kārtībā un termiņā.

Civilprocesa likuma 341.[6] panta septītā daļa noteic, ka noraidot tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu, tiesa vienlaikus izbeidz tiesiskās aizsardzības procesu un piedzen no tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma iesniedzēja tiesas izdevumus.

Tiesa secina, ka noraidot pieteikumu un izbeidzot tiesiskās aizsardzības procesu, no pieteicēja tiesas izdevumi nav jāpiedzen, jo tiesvedības procesā tie nav radušies.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190., 193., 341.[6] panta septīto un astoto daļu, 341.[10] panta otro un piekto daļu, 440.[2] pantu tiesa

nosprieda

noraidīt SIA "VB" pieteikumu par lietas izskatīšanas atlikšanu līdz 2022. gada 22. maijam.

Noraidīt SIA "VB", reģistrācijas numurs 44103122639, juridiskā adrese Pauku iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu un izbeigt SIA "VB" tiesiskās aizsardzības procesu.

Spriedumu var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2022. gada 26. aprīļa, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Apelācijas sūdzība iesniedzama Vidzemes rajona tiesā.

Spriedums pieejams tiešsaistes sistēmā 2022. gada 26. aprīlī.

Tiesnese S. Dreija

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.